

TİCARET BORSALARI İHTİYARI TAHKİM TALİMATNAMESİ

5590 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi (c) fıkrası gereğince borsaya dahil maddelerin alım satımından mütevellit ihtilâfların hakem yoluyla hallinde cari tahkim usullerini gösterir talimatnamedir :

Hakem Şartı veya Hakem Mukavelesi

Madde 1 - Borsaya dahil maddelerin alım satımından tahaddüs eden bir ihtilâfın işbu Talimatname hükümleri dairesinde halledilmesi için, tarafların ya önceden alâkalı alım satım beyannamesindeki hakem şartını kabul etmiş olmaları veya ihtilâfın zuhurunu müteakip, onun, borsada cari ihtiyari tahkim usulleri dairesinde halolunacağı hususunda yazılı şekilde mutabık kalmış bulunmaları lâzımdır.

Hakemler

Madde 2 - Borsada cereyan eden muamelelerden doğacak ihtilâflar, 5590 sayılı Kanunun 45 nci maddesi (e) fıkrası mucibince Borsa İdare Heyeti tarafından ihzar ve Borsa meclisleri tarafından tasdik edilmiş olan hakem listesinden taraflar ve Borsaca intihap olunacak hakemler vasıtasıyla hallolunur.

Madde 3 - İhtilâf üç hakemden mürekkep bir heyet tarafından hallolunur. Hakemlerden ikisi bizzat taraflarca ve üçüncü hakem de borsaca seçilir.

Borsanın seçtiği üçüncü tarafsız hakem, hakem heyetine başkanlık eder.

Tahkime Müracaat ve Hakem Seçimi

Madde 4 - İşbu Talimatname hükümleri dairesinde halli kararlaştırılmış olan bir ihtilâfın zuhuru halinde, tahkime gitmek isteyen taraf (iki nüsha) bir dilekçe ile Borsaya müracaat eder.

Bu dilekçede :

- Tarafların isim ve adresleri,
- İhtilâfın mevzuu,
- İhtilâfın borsa ihtiyari tahkim talimatnamesi hükümleri dairesinde hallini icap ettiren sebep (Hakem şartı veya mukavelenin mevcudiyeti),
- Davacının seçtiği hakemin ismi veya hakem listesinin bir nüshasının kendisine gönderilmesi,
- Keyfiyetin karşı tarafa duyurularak, onun da hakemini tâyin etmesinin temini hususu, tasrih olunur ve ihtilâfın borsa tahkimi yoluyla halledilmesi istenir.

Madde 5 - Borsa, dilekçenin bir nüshasını davalıya derhal tebliğ ile hakemini seçmesini ister. Davalı intihaba daveti mutazammın tebligat tarihinden itibaren 7 gün zarfında hakemini intihap etmezse, onun hakemi Borsaca intihap olunur.

Tarafların hakem seçimini müteakip üçüncü hakem Borsaca seçilir.

Tahkime İtiraz

Madde 6 - Karşı taraf tahkime itiraz ettiği takdirde, nizam hakemler vasıtasıyla halledilip edilemeyeceği hususu, mahkemece seri usulü muhakeme ile hallolunur.

Hakemlerin Reddi

Madde 7 - Hakemlerin seçiminden sonra keyfiyet borsaca davalı, davacı ve hakemlere birer yazıyla bildirilir.

Madde 8 - Davacı ve davalı, seçilen hakemlerin reddi 7 nci maddede zikrolunan yazıyla hakemlerin intihap edildiğine muttali oldukları tarihten itibaren 5 gün zarfında alâkalı mahkeme nezdinde yapabilirler.

Madde 9 - Kendisine tebligat vaki olan hakem, bu tarihten itibaren 2 gün zarfında Borsaya bildirmek suretiyle hakemlikten ictinap edebilir.

Madde 10 - Hakemlerin verilen vazifeyi kabul etmemeleri, istifaları, ölümleri, azilleri veya tarafların red taleplerinin kabul edilmesi halinde, bunların yerine, yukarıdaki esaslar dairesinde yeniden hakem seçilir.

Duruşma Hazırlığı

Madde 11 - Hakem heyeti yukarıdaki usule tevkifan teşkil edildikten sonra davacı hakem heyetine hitaben yazılmış iki kıt'a dava arzuhalini Borsaya tevdi eder.

Borsaya tevdi edilecek arzuhalin tanziminde dilekçedeki sıraya riayet olunup başlıca, tarafların ve vekillerin isim ve adresleri ile maddi vakıaları, hukuki sebepler, talepleri ve subut delilleri tasrih edilir.

Dava arzuhalı, Borsaya tevdiini müteakip derhal karşı tarafa tebliğ olunarak mukabil tarafın 7 gün zarfından müdafaasını bildirmesi istenir.

Madde 12 - Hakem heyeti davalının müdafaasını bildirmesi için derpiş olunan müddetin mürurundan itibaren ilk 5 gün içinde toplanarak hakem önünde cereyan edecek olan tahkikatın şeklini ve müddetlerini tâyin ve ilk duruşma gününü tesbit ve taraflara tebliğ eder.

Duruşma

Madde 13 - Hakemler tahkikatın yapılmasını aralarından birine bırakabilirler. Hakemler tâyin edilen müddetler zarfında tahkikatı tamamladıktan sonra, sadece kendilerine tevdi olunan evrak üzerinde hüküm verirler.

Vâki tebligata rağmen, taraflardan biri duruşmaya gelmediği takdirde hakem heyeti yalnız diğer tarafı dinleyerek evrak üzerinde hüküm verir.

Madde 14 - Hakemler ilk duruşmada ihtilâfın sulh yoluyla hallini teklif edebilirler. Sulh yolu, taraflara her zaman için açıktır.

Madde 15 - Duruşmada tarafların, davanın neticesine müessir olacak mahiyetteki beyanları ile ibraz edecekleri evrak ve vesaiik zapta geçirilir ve dosyasına konur. Zabıtlar celse sonunda taraflara imza ettirilir.

Madde 16 - Hakemler duruşma esnasında lüzum görülen hususlar hakkında taraflardan bilirkişi tâyini isterler. Taraflar arasında ittifak hasıl olmadığı takdirde, bilirkişi, hakem heyeti tarafından seçilir. Hakem heyeti ihtilâflı meseleye dair mahallinde keşif ve muayene yapabileceği gibi, Borsa ekspertizi de isteyebilir. Bilirkişi ve eksper ücretleri hakem heyetince tâyin olunur.

Madde 17 - Hakemler lüzumu hale göre şahit dinleyebilirler. Taraflara ve bilirkişilere yemin ettirmek icabettiği takdirde; bunların alâkalı mahkemeye gönderilerek yemin ettirilmesine karar verirler. Bu karara istinaden, yemin etmesi gerekenler, yemin şeklini gösteren bir yazı ile birlikte sulh hukuk hâk'ımlığına gönderilirler.

Madde 18 - Duruşma veya tahkikat esnasında ceza takibatına esas teşkil eden bir sahtelik hâdisesi zuhur ederse, ceza mahkemesince bu bapta karar verilmeye kadar tahkikat tehir olunur ve tahkim müddeti cereyan etmez.

Tahkim Müddeti

Madde 19 - Aksi kararlaştırılmış olmadığı müddetçe, hakemler ilk içtimalarından itibaren 6 ay zarfında hüküm vermeye mecburdurlar. İşbu müddet ancak iki tarafın sarih ve tahriri muvafaklatlarıyla veya taraflardan birinin yahut hakem heyetinin talebi üzerine selâhiyetli mahkeme reisinin veyahut hakimnin kararıyla temdit olunabilir.

Tahkim Mahalli

Madde 20 - Tahkim mahalli, ihtilâfın husulüne sebebiyet veren alım satım muamelesinin tescil edildiği borsadır.

Karar

Madde 21 - Hakemler, dava mevzuunun tenevvür ettiğine ve tetkike muhtaç başkaca bir husus kalmadığına kanaat getirdikten sonra duruşmanın bittiğini taraflara bildirirler.

Madde 22 - Hakemler kararlarını örf, âdet ve teamül veya kanun veya hakkaniyet ve nisfet kaideleri dairesinde hallederler.

Madde 23 - Hakemler kararlarını ekseriyetle verirler.

Karara muhalif kalan hakem, karan, muhalefet sebeplerini dercetmek suretiyle imza ederler.

Madde 24 - Hakemler kararlarında; tarafların isim ve adreslerini ihtilâfın neden ibaret olduğunu, tarafların iddia ve müdafaalarının hülâsasını, Kararın mucip sebeplerini, hakem, raportör ve daktilo ücretleriyle sair masrafları, talep edilmiş ise avukat ücretiyle faizi tesbiti ile bunların hangi taraftan alınacağını tasrih ederler.

Madde 25 - Hakemler, kararlarını dört nüsha olarak yazıp imza ettikten sonra, üç nüshası dosyası ile birlikte HUMK.'nun 532 nci maddesi gereğince selâhiyetli mahkemeye gönderilir. Bir nüshası da dosyasında hıfzolunur.

Müteferrik Hükümler

Madde 26 - Dava dosyası taraflarca her zaman Borsada tetkik olunabilir.

Madde 27 - Davacının, müracaat dilekçesini Borsaya tevdiini müteakip, ihtilâflı miktar üzerinden tarife mucibince alınması gereken hakem, raportör ve daktilo ücretleri ile sair masrafları peşin olarak Borsa veznesine yatırması mecburidir.

Bu ücretler hakem Kararını müteakip alâkahılara tevzi olunur.

Madde 28 - Hakem, raportör ve daktilo ücretleri Borsa Yönetim Kurullarınca ihzar ve meclislerince tasdik edilen tarifelerde gösterilir.

Madde 29 - Tarafların ilk duruşma gününden evvel sulhen anlaşmaları ve keyfiyeti yazı ile Borsaya bildirmeleri halinde peşin alınmış olan hakem, raportör ve daktilo ücretleri davacıya iade olunur. İlk duruşmada veya bundan sonra sulh olduğu takdirde alınan ücretler geri verilmez.

Madde 30 - Hakem heyetinin yazı, tebligat ve sair işleri, Borsa Umumi Kâtipliğince vazifelendirilecek daktilo ve diğer memurlar, raportörlük, Borsa Umumi Kâtiibi veya tanzif edeceği memur tarafından yapılır.

Madde 31 - Hakeme gelen dâvaları kaydetmek üzere Borsaca bir defter tutulur. Karar suretleri özel bir dosya içinde Borsada muhafaza edilir.